

Broadband Competence Office – Gewestelijke Telecom Conferenties

Verslag van de drie gewestelijke telecomconferenties

December 2023

Inhoudsopgave

1 INLEIDING	2
1.1 Achtergrond en noodzaak van conferenties.....	2
2 SAMENVATTING VAN DE CONFERENTIE VAN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST	4
2.1 Kernpunten.....	4
3 SAMENVATTING VAN DE CONFERENTIE VAN HET WAALSE GEWEST	6
3.1 Kernpunten.....	6
4 SAMENVATTING VAN DE CONFERENTIE VAN HET VLAAMSE GEWEST.....	8
4.1 Kernpunten.....	8
5 BESTE PRAKTIJKEN.....	10
5.1 Doeltreffende communicatie	10
5.2 Vlotte samenwerking.....	12
5.3 Anticiperen.....	13
6 AANVULLENDE INFORMATIE.....	14
7 AANBEVELINGEN.....	15
8 CONCLUSIE.....	16
9 BIJLAGEN	18
9.1 Slides van de conferenties van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	18
9.2 Slides van de conferentie van het Waalse Gewest.....	18
9.3 Slides van de conferentie van het Vlaamse Gewest.....	18
9.4 Samenvatting van de Beste Praktijken	18

1 Inleiding

1.1 Achtergrond en noodzaak van conferenties

Als onderdeel van haar digitale strategie is het de ambitie van de Europese Unie om van Europa het meest verbonden continent te maken tegen 2030¹. Concreet vertaalt deze doelstelling zich in de volgende ambities:

- Ervoor zorgen dat elk Europees huishouden tegen **2025** toegang heeft tot breedbanddekking;
- Gigabit connectiviteit mogelijk maken voor alle huishoudens tegen **2030**.

In 2022 was de gemiddelde internetsnelheid in België 30 Mbps, met snelheden tot 100 Mbps in grote steden. Om te voldoen aan de Europese doelstellingen tegen 2030 is het van cruciaal belang om dialogen te initiëren en concrete, positieve acties te ondernemen op het gebied van connectiviteit in België.

De uitrol van het glasvezelnetwerk heeft discrepanties aan het licht gebracht tussen de verschillende betrokken entiteiten. De mate van betrokkenheid, snelheid van informatie-uitwisseling en de reactietijd verschillen beduidend. De uitrol van glasvezelnetwerken gaat vaak gepaard met grote werkzaamheden die invloed hebben op de werking van lokale en regionale overheden.

Na gesprekken met verschillende belanghebbenden van de sector werd het duidelijk dat het essentieel is om kansen te creëren en een omgeving te bevorderen waarin alle betrokkenen partijen elkaar begrijpen, synergiën mogelijk maken en samen werken aan een gemeenschappelijk doel.

Daartoe organiseerde het Broadband Competence Office (BCO) van de FOD Economie in november 2023 drie conferenties (in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Waals Gewest en in het Vlaamse Gewest), met als doel de uitrol van glasvezel in Belgische steden en gemeenten te vergemakkelijken door:

- Het verbeteren van het bewustzijn omtrent de sociaaleconomische- en technische uitdagingen van breedband door de maatschappelijke rol ervan te benadrukken.
- Het versterken van het contact tussen gemeenten en operatoren, zodat ze elk hun uitdagingen kunnen delen.
- Het mogelijk maken voor gemeenten en andere belanghebbenden om beste praktijken te delen.

¹[https://digital-strategy.ec.europa.eu/fr/policies/connectivity#:~:text=The doelstelling%20principal%20de%20la,en%20gigabit%20d'`a%202030.](https://digital-strategy.ec.europa.eu/fr/policies/connectivity#:~:text=The%20doelstelling%20principal%20de%20la,en%20gigabit%20d'`a%202030.)

De drie conferenties die door het BCO georganiseerd zijn worden in dit document beschreven.

2 Samenvatting van de conferentie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

De conferentie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, "Connect Brussels", vond plaats op vrijdag 10 november 2023 in een vergaderzaal van de FOD Economie. Er waren een vijftigtal deelnemers aanwezig. Het gedetailleerde programma voor deze voormiddag is terug te vinden in bijlage A.

2.1 Kernpunten

Séverine Waterbley, voorzitter van de **FOD Economie**, opende de conferentie door te benadrukken wat de **nationale bijdrage is tot de ontwikkeling van breedband** en legt nadruk op de aanzienlijke investeringen van de federale overheid heeft voor het breedbandplan. Ze benadrukte de recente oprichting van de breedbandcel en de BCO binnen de FOD Economie.

Petra De Sutter, Minister van Telecommunicatie, verwelkomde de deelnemers digitaal en onderschreef het nationale engagement voor de uitrol van breedband.

Vervolgens nam **Minister Bernard Clerfayt** van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Tewerkstelling en Beroepsopleiding, Digitalisering, Lokale Besturen, en Dierenwelzijn, Gewestelijke Informatica en Administratieve Vereenvoudiging. Hij benadrukte de noodzaak **om de connectiviteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest te verbeteren** om de doelstellingen van de Europese Unie te verwezenlijken. Gezien de exponentiële groei van de hoeveelheid beschikbare data is het verbeteren van de kwaliteit van de regionale diensten een noodzaak. De minister heeft zich sterk geëngageerd voor de uitrol van breedband netwerken en heeft zijn inspanningen meegedeeld in het kader van het lopende Fibru-project dat gericht is op de totstandbrenging van een sterk netwerk in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Olivier Van Craenenbroek (Gewestelijke Overheidsdienst Brussel (GOB)), expert in de coördinatie van bouwwerven in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, presenteerde de details van de **ordonnantie van 3 mei 2018 betreffende de bouwplaatsen op de openbare weg**, waarbij hij de pijlers van OSIRIS, de Coördinatiecommissie van de Bouwplaatsen en de wetteksten benadrukte. De coördinatie van bouwwerven in het Brussels Hoofdstedelijk gewest heeft tot doel de voltooiing van de werkzaamheden door de aanvragers te vergemakkelijken, met behoud van de oorspronkelijke functie van de weg en de vlotheid van het verkeer. Hij benadrukte het versnelde autorisatieproces dat speciaal voor operatoren is opgezet, waardoor een massale uitrol van glasvezel wordt bevorderd.

Vincent Fosty (Deloitte), deel van het kernteam dat tijdelijk de BCO bemant, benadrukte de **cruciale rol van breedband in de economische ontwikkeling** en de significante

invloed op verschillende sectoren. De snelheid van breedband zal steeds evolueren in de tijd, met als belangrijke doelstelling om ervoor te zorgen dat alle EU-huishoudens in 2030 beschikken over een vast netwerk van 1 Gbps. Fosty riep op tot het versnellen van de uitrol van breedband, benadrukte het mondiale karakter van de connectiviteitsuitdaging en moedigde belangrijke actoren aan om deze ambities in de praktijk waar te maken.

Laurence Hoflack (BIPT²), ingenieur bij de dienst Telecommarkt & Media van het BIPT, **presenteerde het Europese wetgevend kader, waaronder de komst van de Gigabit Infrastructure Act (GIA³)**, een Europese verordening waaraan het gewest en de gemeenten zullen moeten voldoen en zich op moeten voorbereiden. Daarnaast stelde ze de rechten van operatoren voor die vastgelegd zijn in de Belgische telecomwetgeving. Vervolgens belichtte ze de verschillende technologieën, plannen en doelstellingen voor de uitrol van FTTH⁴-glasvezelnetwerken van de belangrijkste telecomoperators in België. Het BIPT rechtvaardigt **het bestaan van meerdere glasvezelnetwerken** op Belgisch grondgebied om een feitelijk monopolie te vermijden, en om concurrentie en innovatie aan te moedigen. Gezien het uitrollen van FTTH-netwerken in parallel een belangrijke impact kan hebben op de winstgevendheid van investeringen (vooral in minder bevolkte gebieden), staat het BIPT **open** om bij de aanleg van hun netwerken elke overeenkomst of samenwerkingsovereenkomst tussen operatoren te onderzoeken (mits het respecteren van een effectieve en duurzame concurrentie ten voordele van eindgebruikers)⁵.

Twee gemeenten, **Elsene en Anderlecht**, deelden hun ervaringen tijdens de uitrol van breedband op hun grondgebied. Uit deze twee getuigenissen blijkt dat de **administratieve lasten** met betrekking tot werkzaamheden voor de uitrol van breedband **aanzienlijk zijn toegenomen** tot verviervoudigd in Elsene (van 2000 naar 8500 dossiers). De gemeente Elsene heeft zich gericht op een succesvolle **samenwerking** tussen gemeenten en operatoren door middel van open communicatie en een gemeenschappelijke methodologie. In Anderlecht lag de focus op de **kwaliteit van de afwerkingen** en de impact op de burgers. De gemeente ondervond moeilijkheden met de toestand van de voetpaden na de tussenkomst van de operatoren en de installatie van de glasvezel. Om soortgelijke problemen te voorkomen, is het van cruciaal belang om te zorgen voor een doeltreffende communicatie met de operatoren, en eventueel om vóór de start van de werkzaamheden een kwaliteitshandvest op te stellen om de vereisten van operatoren en gemeenten op elkaar af te stemmen.

² Het BIPT, het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie, is de bevoegde federale regulator voor de elektronische-communicatiemarkt, de postmarkt, het radiofrequente elektromagnetische spectrum en de audiovisuele mediadiensten en videoplatformdiensten in het tweetalige Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

³ De GIA is een Europees voorstel van verordening over gigabit-infrastructuur. Voor meer informatie: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/fr/library/gigabit-infrastructure-act-proposal-and-impact-assessment>

⁴ Fiber To The Home (FTTH) is een breedbandinternetverbindingstechnologie die gebruikmaakt van optische vezels om een snelle internettoegang rechtstreeks aan individuele gebouwen zoals woningen, appartementencomplexen en bedrijven te leveren.

⁵ Communication_deploiement_reseaux_FTTH_en_cooperation_2023-10-10 (bipt.be)

3 Samenvatting van de conferentie van het Waalse Gewest

De conferentie van het Waalse Gewest "Connect Wallonia" vond plaats op vrijdag 17 november 2023 in het opleidingsinstituut van IFAPME (Gembloux). Het werd georganiseerd in samenwerking met de Union des Villes et Communes Wallonnes (UVCW). Deze hybride conferentie werd bijgewoond door 50 fysieke en 70 digitale deelnemers. Het gedetailleerde programma van deze ochtend is te vinden in bijlage B.

3.1 Kernpunten

Net als tijdens de conferentie in Brussel benadrukte **Séverine Waterbley**, voorzitter van de **FOD Economie**, het nationale engagement voor breedband en benadrukte ze de aanzienlijke investeringen van de federale regering in het breedbandplan. Ze wees ook op de recente oprichting van de breedbandcel en de BCO binnen de FOD Economie. Het BCO streeft ernaar om de resterende witte zones in Wallonië aan te sluiten, om tegen 2025 een snelheid van 100 Mbps te bereiken op het hele grondgebied.

Petra De Sutter, Minister van Telecommunicatie, verwelkomde de deelnemers digitaal en onderschreef het nationale engagement voor de uitrol van breedband.

Philippe Compère van de 'Agence du Numérique' (AdN) presenteerde vervolgens het "Last Mile" luik van het AdN **Gigaregion-programma**. Deze heeft als doel de connectiviteit van Wallonië te verbeteren door het aantal niet-aangesloten huishoudens tegen 2025 te verminderen van 120.000 naar 20.000. Het programma richt zich op andere gebieden dan het witte zone programma van de FOD Economie, om zoveel mogelijk burgers te verbinden.

Vincent Fosty gaf een vergelijkbare presentatie als tijdens de conferentie in Brussel, waarbij hij de **cruciale rol van breedband in de economische ontwikkeling**⁶ benadrukte.

Nicolas Glowacki, verantwoordelijk voor gegevens bij het **BIPT**⁷ presenteerde het Europese wetgevend kader en de plannen en doelstellingen voor de uitrol van FTTH-glasvezelnetwerken door de belangrijkste telecomoperators in België. Vervolgens stelde hij de rechten van operatoren voor die vastgelegd zijn in de Belgische telecomwetgeving. Het BIPT rechtvaardigt **het bestaan van meerdere glasvezelnetwerken** op Belgisch grondgebied om een feitelijk monopolie te vermijden, en om concurrentie en innovatie aan te moedigen. Gezien het uitrollen van FTTH-netwerken in parallel een belangrijke

⁶ Zie de rubriek "Conferentie in Brussel" voor meer details.

⁷ Het BIPT, het Belgisch Instituut voor Postdiensten en Telecommunicatie, is de bevoegde federale regulator voor de elektronische-communicatiemarkt, de postmarkt, het radiofrequente elektromagnetische spectrum en de audiovisuele mediadiensten en videoplatformdiensten in het tweetalige Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

impact kan hebben op de winstgevendheid van investeringen (vooral in minder bevolkte gebieden), staat het BIPT **open** om bij de aanleg van hun netwerken elke overeenkomst of samenwerkingsovereenkomst tussen operatoren te onderzoeken (mits het respecteren van een effectieve en duurzame concurrentie ten voordele van eindgebruikers)⁸.

Cécile Noël en Sébastien Lacroix van de **AdN** hebben de wettelijke context in Wallonië en het concept van de Gigaregio in detail toegelicht. Vervolgens werd een platform gepresenteerd waarmee gemeenten problemen met vaste en mobiele connectiviteit in het Waalse Gewest kunnen melden door gemeenten en operatoren aan elkaar te linken. Ze behandelden vervolgens het **wetgevend kader** m.b.t. de implementatie van breedband, gebaseerd op Europese, federale, Waalse en lokale regelgeving. Ze presenteerden onder anderen **de komst van de Gigabit Infrastructure Act (GIA⁹)**, een Europese verordening waaraan het gewest en de gemeenten zullen moeten voldoen en zich op moeten voorbereiden

Drie gemeenten, namelijk **Waterloo, Courcelles** en **Braine-le-Comte**, deelden **hun ervaringen** met de uitrol van breedband. De getuigenis van Waterloo benadrukte het belang van het onderhouden van goede relaties tussen de gemeente en de operatoren om een **goed verloop van de werken** te garanderen. Courcelles benadrukte het belang **van communicatie met de omwonenden** en de noodzaak om **te anticiperen op toekomstige werken**, met name de aansluiting van huizen om de impact op de burgers te minimaliseren. Braine-le-Comte duidde de mogelijke **synergiën** en illustreerde hoe zij de uitrol van glasvezel hebben gecoördineerd met de vernieuwing van specifieke voetpaden.

⁸ Communication_deploiement_reseaux_FTTH_en_cooperation_2023-10-10 (bipt.be)

⁹ De GIA is een Europees voorstel van verordening over gigabit-infrastructuur. Voor meer informatie: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/fr/library/gigabit-infrastructure-act-proposal-and-impact-assessment>

4 Samenvatting van de conferentie van het Vlaamse Gewest

Op donderdag 30 november 2023 vond in het Vlaams Parlement de conferentie van het Vlaamse Gewest "Samen glasvezel en infrastructuuruitdagingen verbinden in het openbaar domein" plaats. Het werd georganiseerd in samenwerking met de *Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten* (VMSG). De fysieke conferentie werd bijgewoond door 150 deelnemers. De agenda is beschikbaar in bijlage C.

4.1 Kernpunten

Séverine Waterbley, voorzitter van de **FOD Economie**, opende de conferentie door de **nationale inzet voor de ontwikkeling van breedband te benadrukken** alsook de aanzienlijke investeringen van de federale regering in het breedbandplan. Ze benadrukte de recente oprichting van de breedbandcel binnen de FOD Economie, waarbij het BCO in wordt geïntegreerd.

Minister-president Jan Jambon, Wim Dries (voorzitter van het VMSG en burgemeester van Genk), en **Bart Steukers** (CEO van Agoria) bespraken de **uitrol van breedband in Vlaanderen** en **benadrukten unaniem het belang ervan voor de ontwikkeling en het concurrentievermogen** van de regio. Bart Steukers wees op de aanstaande uitrol van glasvezel door operatoren, waarbij hij de Belgische **vertraging** benadrukte. Minister-president Jan Jambon erkende het belang **van grotere investeringen** in breedband en riep op tot **nauwe samenwerking tussen operatoren en gemeentelijke autoriteiten**. Wim Dries hamerde op de noodzaak van **snel internet voor alle Vlamingen** en uitte zijn bezorgdheid over gebieden die niet door glasvezel worden gedekt. Hij moedigde de operatoren ook aan om bij de planning van hun projecten rekening te houden met de **zesjarenplannen van gemeenten**.

Het gesprek tussen **Dirk Verbeelen (AquaFlanders)**, **Koen Wouters (Fluvius)**, **Ilse Haesaert (Agoria)** en **Dominik Ronse** (Vlaamse gemeente **Ingelmunster**) belichtte de verschillende uitdagingen waarmee aanvragers tijdens openbare werken worden geconfronteerd. Het werd duidelijk dat er naast de werkzaamheden voor de uitrol van breedband ook aanzienlijke investeringen nodig waren om de **elektriciteits- en waternetwerken te moderniseren**. De deelnemers waren optimistisch over de **Code Nuts**¹⁰ en het vermogen om regels in gemeenten te standaardiseren. Ze moedigen gemeenten aan om deze code te volgen om de openbare werken op hun grondgebied te vereenvoudigen. De deelnemers benadrukten de voordelen van **synergieën** om financiële redenen en om de overlast voor omwonenden te verminderen. Er werd erkend dat het bereiken van deze synergieën bereiken niet altijd mogelijk is, en zorgvuldige planning van werkzaamheden essentieel is om deze te maximaliseren. Er werd gewezen

¹⁰ Code voor infrastructuur- en nutswerken langs gemeentewegen van de VMSG

op een belangrijk punt, namelijk het duidelijke verschil tussen de uitrol van breedband en andere infrastructuurwerken, met name met betrekking tot de **meervoudige vergunningsaanvragen in verband met** de uitrol van breedband. Uit het gesprek blijkt dat er behoefte is aan een gezamenlijke aanpak tussen verschillende belanghebbenden om de uitdagingen tijdens openbare werken het hoofd te bieden, met bijzondere aandacht voor planning, coördinatie en synergieën.

Laurence Hoflack van het BIPT **presenteerde het Europees wetgevend kader** en de komst van de **GIA**, een wetgeving waarop het gewest en de gemeenten zich zullen moeten voorbereiden en implementeren¹¹.

Drie gemeenten, namelijk **Knokke-Heist, Halle en Leuven**, deelden hun ervaringen met de uitrol van breedband. De getuigenis van Knokke-Heist benadrukt het belang van **synergieën** tussen de bedrijven die verantwoordelijk zijn voor openbare werken en mogelijke uitdagingen. Leuven benadrukte het belang **om hinder voor omwonenden te minimaliseren** en presenteerde de functie van '*coördinator hinderbeperking*' die ze binnen hun stadsbestuur hebben. Tot slot besprak Halle het belang van de planning van de **bewegwijzering** van de werken.

¹¹ Zie de rubriek "Conferentie in Brussel" voor meer details

5 Beste Praktijken

De best praktijken die tijdens de conferentie werden besproken, kunnen worden gegroepeerd rond drie grote thema's, die de fundamentele principes vormen voor een vlotte uitrol van breedband in een gemeente:

- **Doeltreffende communicatie** tussen verschillende belanghebbenden (zie 5.1);
- Vlotte **samenwerking** tussen de **gemeenten** en **de operatoren** (zie 5.2);
- Het **anticiperen op het werk en de mogelijke gevolgen** ervan (zie 5.3).

5.1 Doeltreffende communicatie

Een effectieve en continue communicatie tussen de verschillende partijen is de sleutel tot een succesvolle uitrol van breedband. De actoren betrokken bij de werkzaamheden zijn divers (operatoren, gemeenten, arbeiders, onderaannemers, etc.) en het kan moeilijk zijn om een consistente overdracht van informatie te verzekeren. Bovendien is het essentieel om te communiceren met de burgers om draagvlak voor het project te waarborgen. Hieronder worden enkele suggesties uitgewerkt:

A) Tussen gemeenten en operatoren

a. Vóór de implementatie

- Zorg voor initiële vergaderingen tussen de operatoren en de gemeente: Gemeenten kunnen onduidelijkheid ervaren inzake de verschillen tussen de operatoren en de behoeften die de uitrol van meerdere glasvezelnetwerken rechtvaardigen. Daarom zouden gemeenten baat hebben bij communicatie van de operator naar de lokale overheden om hen te informeren over deze kwesties. Informatieve sessies door operatoren zouden gemeenten in staat stellen om de projecten beter te begrijpen. Er moet ook worden opgemerkt dat de bovenlokale overheden of de BCO een waardevolle bron van informatie kunnen zijn en deze informatieve bijeenkomsten kunnen ondersteunen.
- Zorg voor afstemming en informatie uitwisseling tussen de gemeente en de operatoren: Om in te spelen op de praktische aspecten van de uitrol, verschillende verwachtingen en beperkingen, is het erg handig om voorafgaande afstemmingsbijeenkomsten te organiseren. Zo kan er zo vroeg mogelijk een relatie opgebouwd worden tussen de gemeente en de operator die de uitrol zal uitvoeren (soms over een periode van meer dan 24 maanden) en kan het gebrek aan kennis van de operatoren over de specifieke gemeentelijke (en soms regionale) administratieve processen worden overbrugd.

b. Tijdens de implementatie

- Zorg voor een contactpersoon bij de operator: Verschillende gemeenten benadrukten het belang van een contactpersoon per operator, die als aanspreekpunt fungeert voor de gemeente in geval van problemen. Deze persoon faciliteert de communicatie met alle onderaannemers op het terrein en centraliseert alle informatie.
- Zorg voor een contactpersoon binnen uw gemeente: Net als de gemeenten hebben de operatoren benadrukt dat het belangrijk is om een contactpersoon binnen de gemeente te hebben om effectieve communicatie tijdens de implementatie te bevorderen. De gemeente Leuven heeft binnen haar administratie een speciale functie opgericht bij alle openbare werken met als hoofdtaak "*coördinator hinderbestrijding*".

B) Aan omwonenden

- Communiceer de redenen voor de uitrol: Het belang van goede communicatie over de voordelen van breedband voor burgers staat centraal. Wanneer omwonenden begrijpen dat de werkzaamheden in hun straat gericht zijn op het verbeteren van hun diensten, met name hun connectiviteit, zijn ze over het algemeen meer bereid om mogelijke ongemakken te aanvaarden. Dit beperkt ook indirect de administratieve last voor gemeenten door te voorkomen dat er klachtendossiers worden ingediend. Dit werkt bijzonder goed in voor kleine gemeenten waar de lokale bestuurders vaak een leidende rol spelen bij het bemiddelen van burgers.
- Communiceer over de implementatiemodaliteiten: Alvorens de werkzaamheden beginnen is het essentieel dat gemeenten communiceren over de uitvoering ervan. Het voorbeeld van Courcelles heeft aangetoond dat burgers twijfels en zorgen kunnen uiten (bijvoorbeeld wanneer operatoren foto's van de straten maken).
- Communiceren over de vooruitgang van de implementatie: Het is belangrijk om te communiceren over mogelijke overlast die veroorzaakt wordt voor de omwonenden, evenals over de vorderingen van de werkzaamheden. Er kan in de planning van het werkrooster ook reeds rekening gehouden worden met omwonenden om overlast te vermijden (bijvoorbeeld werken tijdens schoolvakanties, niet alle straten tegelijkertijd, etc.).
- Zorg voor een meldings-/klachtenportaal voor omwonenden: De getuigenis van Halle benadrukt het belang van een meldings- of klachtenportaal voor omwonenden gedurende de implementatieperiode. Dit portaal kan zich bevinden binnen de betreffende gemeente of worden beheerd door de operator die verantwoordelijk is voor de werkzaamheden.

5.2 Vlotte samenwerking

De samenwerking tussen de operatoren en de gemeenten stond centraal tijdens deze conferenties. De manieren van samenwerken zijn talrijk en afhankelijk van omstandigheden (bijv. zijn er andere lopende werkzaamheden? Zijn er specifieke kenmerken in de betreffende gemeente voor de implementatie, enz.). Het is daarom essentieel om deze aspecten te erkennen en te werken aan een samenwerking die geschikt is voor alle betrokken partijen.

A) Vóór de implementatie

- Stel een kwaliteitscharter op: Het voorbeeld van Anderlecht illustreert het positieve effect van het opstellen van een kwaliteitscharter. Dit charter aligneert de verwachtingen van de operatoren en de gemeente met betrekking tot de afwerking van de werkzaamheden en bevordert de samenwerking. Hoewel er een wettelijk kader als referentiepunt bestaat, kan het charter dienen ter verduidelijking en om meer expliciet bepaalde details uit te werken.
- Volg de 'Code Nuts'¹²(voor het Vlaamse Gewest): Zowel operatoren als hun onderaannemers zijn vertrouwd met de Code Nuts. De toepassing ervan binnen de gemeenten stelt de operator in staat om volledig te voldoen aan de geldende wetgeving in de gemeente en voorkomt misverstanden.

B) Tijdens de implementatie

- Organiseer regelmatig vergaderingen tussen de gemeente en de operatoren: Deze vergemakkelijken de coördinatie en bevorderen een vlotte communicatie. Tijdens deze bijeenkomsten worden de mogelijks geïmpacteerde straten en interventiemodaliteiten besproken. In Braine-le-Comte vonden ze wekelijks plaats, waardoor het implementatieschema aangepast kon worden in geval van eventuele storingen. De uitrol van breedband impliceert mobiele werkzaamheden en vereist een dagelijkse samenwerking die groter is dan wat coördinatie tools (zoals GIPOD) kunnen bieden.
- Het opzetten van een gemeenschappelijk platform voor de uitwisseling van documenten (bv. *SharePoint*): De gemeente Elsene benadrukt dat een nauwe samenwerking tussen gemeenten en operatoren het vlotte verloop van werkzaamheden vergemakkelijkt en de werklast voor gemeenten beperkt. Het gebruik van een gemeenschappelijk platform zoals *SharePoint* laat toe om een strikte opvolging te waarborgen bij het afronden van de werkzaamheden.

¹² Code voor infrastructuur- en nutswerken langs gemeentewegen van de WSG

5.3 Anticiperen

De uitrol van breedband vormt een nieuwe uitdaging voor gemeenten en vereist daarom een ongekennde werkmethode. Daarom is het van essentieel belang om te anticiperen op de implicaties en gevolgen van deze implementatie en vooruit te plannen.

- Anticipeer op de toename van de administratieve lasten en kosten: De getuigenissen van de gemeenten zijn unaniem, de uitrol van breedband brengt een aanzienlijk toename van de administratieve lasten (en kosten) met zich mee. Het is belangrijk dat gemeenten hierop anticiperen en deze bijvoorbeeld voor de start van de werkzaamheden meenemen in de toewijzing van gemeentelijk personeel alvorens de aanvang van de uitrol van het breedbandproject.
- Tracht de overlast tijdens de verkiezingsperiode te beperken: Het verkiezingsjaar vormt een uitdaging voor alle gemeenten, waaronder sommigen terughoudend kunnen zijn om werkzaamheden uit te voeren tijdens deze periode. Dit zou echter een risico kunnen vormen voor de uitrol van breedband en de Belgische en Europese doelstellingen. Bovendien mag de impact op de operatoren niet worden onderschat, omdat zij niet altijd de flexibiliteit hebben om werkzaamheden te onderbreken. Er kunnen oplossingen voor gevonden worden, maar deze vereisen anticipatie en planning. Operatoren moedigen gemeenten aan om zo snel mogelijk contact op te nemen om openlijk over deze kwesties te discussiëren. Sommige gemeenten hebben al het voortouw genomen en hebben een overeenkomst bereikt (bv. het uitvoeren van lichte werkzaamheden in specifieke wijken op vooraf bepaalde data).
- Voer om een herstelling van de voetpaden in synergie uit: De gemeente Braine-le-Comte heeft van de aanleg van glasvezel gebruik gemaakt om de voetpaden te herstellen. Het proces verliep als volgt: de operator opende het voetpad, voerde de aanlegwerkzaamheden uit en herstelde vervolgens het voetpad. Vervolgens nam de aannemer van de gemeente het over om de renovatie van de voetpaden af te ronden. Voor dergelijke samenwerkingen zijn coördinatie en vertrouwen tussen de gemeente, de operator en zijn aannemers van groot belang. Een grondige voorbereiding is ook noodzakelijk om deze werkzaamheden tijdens de budgettoewijzing te plannen, zodat de benodigde financiële middelen voor de renovatie beschikbaar zijn.
- Anticipeer op de rest van de werkzaamheden: Na de implementatie van de glasvezel is het noodzakelijk om daadwerkelijk de verbinding te maken met de woningen, wat mogelijk een nieuwe opening van de voetpaden kan vereisen. Om dit te voorkomen, heeft de gemeente Courcelles de operator die op haar grondgebied implementeert gevraagd om aansluitkasten tussen de woningen te installeren.
- Maak een database met de signalisatieplannen voor het verkeer: Na elke periode van werken die invloed heeft op het verkeer in één of meerdere straten, is het van

essentieel belang om de signalisatieplannen te bewaren. Dit laat toe om een uitgebreide database te creëren met alle verkeerssignalisatieplannen.

- Voorzie een opleiding voor onderaannemers: Operatoren moeten zorgen voor de veiligheid op bouwplaatsen. Een opleiding van hun onderaannemers kan de naleving van de verschillende decreten en ordonnanties verbeteren.

6 Aanvullende informatie

Naast de kernpunten (zie sectie: 2,3 en 4) en goede praktijken (zie sectie 5) zijn tijdens de gewestelijke conferenties enkele specifieke onderwerpen besproken. De volgende punten kunnen nuttig zijn om uw kennis over het onderwerp breedband te verrijken.

A) Technologie

- Op sommige bouwplaatsen wordt momenteel artificiële intelligentie (AI) ingezet om de vooruitgang van werkzaamheden nauwlettend te monitoren. Dit biedt operatoren een continu zicht op de prestaties van hun onderaannemers op de bouwplaats zodat zij de kwaliteit van het werk kunnen waarborgen.
- Het oude koperen netwerk van Proximus wordt vervangen door een nieuw glasvezelnetwerk. Proximus zou kunnen besluiten dit netwerk buiten gebruik te stellen. Dit is een complex project omdat het oude netwerk al 100 jaar bestaat en wordt gebruikt door andere diensten (bv. liftlijnen en hulp voor aan ouderen).
- Om de laatste witte gebieden te verbinden, zouden de verschillende spelers gebruik kunnen maken van nieuwe technologieën die momenteel in ontwikkeling zijn (bv. satellieten, enz.)
- Glasvezel kan tot 1 km worden geblazen door leidingen. Deze techniek maakt kosteneffectieve reparaties mogelijk en vereist geen volledige opening van voetpaden tijdens herstellingswerkzaamheden.
- Op het platteland is een implementatie via de Ores-masten¹³ de meest rendabele oplossing voor operatoren en het minst belastend voor gemeenten.

B) Sperperiode

- In Brussel zijn na gecoördineerde werkzaamheden gedurende drie jaar geen nieuwe ingreep toegestaan. De grootschalige werken worden zorgvuldig vijf jaar van tevoren gepland en een jaar van tevoren geprogrammeerd, waardoor operatoren voldoende tijd hebben om hun acties te coördineren. In het uitzonderlijke geval dat een operator toch werkzaamheden nodig heeft tijdens

¹³ De Ores-masten zijn structuren die worden vervaardigd en gebruikt door het bedrijf Ores, de Waalse netbeheerder, om elektriciteitslijnen en bijbehorende apparatuur te ondersteunen in haar distributienetwerk.

deze periode, heeft hij de mogelijkheid om deze situatie te onderhandelen binnen de coördinatiecommissie.

- Sperperioden zijn niet van toepassing voor nieuwe operatoren.

7 Aanbevelingen

- Een charter schrijven om de lokale formaliteiten per regio te uniformeren: Een gebrek aan harmonisatie tussen gemeentelijke regels kan verwarring veroorzaken voor operatoren. Een oplossing die werd voorgesteld tijdens de conferentie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest suggereert dat de Conferentie van de burgemeesters een charter opstelt als algemene richtlijn en houvast om de uitrol van glasvezel op het Brussels grondgebied te organiseren. Dit charter is niet conflicterend met de wetgeving, maar dient als aanvullend instrument. Hierdoor kan ook de communicatieprocedure van de operatoren naar de gemeenten worden geharmoniseerd.
- De toekomstige implementatiestappen aan gemeenten communiceren: Gemeenten hebben geen duidelijkheid over de mogelijke uitrol van andere netwerken op hun grondgebied. Een nauwkeurige communicatie vanuit gewestelijke, regulerende of federale autoriteiten is essentieel om deze situatie te verbeteren.
- Organiseer rondetafelgesprekken binnen de gewesten: Naar aanleiding van de Vlaamse conferentie zullen er vijf provinciale bijeenkomsten worden georganiseerd om de discussies op provinciaal niveau voort te zetten. Dit initiatief zou kunnen worden gerepliceerd in Wallonië en Brussel om de uitwerking van bepaalde elementen te ondersteunen (faciliteren van communicatie, verhogen van samenwerking, enzovoort). Deze gesprekken kunnen op jaarbasis plaatsvinden.

8 Conclusie

De BCO van de FOD Economie heeft met succes drie regionale conferenties georganiseerd in november 2023 die het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, het Vlaamse Gewest en het Waalse gewest dekken. Het voornaamste doel was om de uitrol van glasvezel in de Belgische gemeenten te vergemakkelijken. De verschillende conferenties hebben aan dit doel bijgedragen door:

- **Het verbeteren van het bewustzijn:** De presentaties hebben de sociaaleconomische en technische uitdagingen van breedband belicht en het maatschappelijke belang ervan benadrukt.
- **De versterking van het contact:** Directe uitwisselingen mogelijk gemaakt tussen gemeenten en operatoren hebben, waarbij specifieke uitdagingen werden gepresenteerd en een nauwe samenwerking werd gestimuleerd.
- **Het delen van beste praktijken:** De conferenties hebben gemeenten en andere belanghebbenden de mogelijkheid geboden om ervaringen en goede praktijken te delen. Dit heeft bijgedragen aan het vergemakkelijken van de uitrol van breedband binnen elke gemeente.

De conferenties hebben aanzienlijke belangstelling gewekt, met deelname van vertegenwoordigers van gemeenten, operatoren en andere betrokkenen. Tijdens een halve dag kregen deelnemers de gelegenheid om presentaties en discussies van diverse institutionele en niet-institutioneel sprekers bij te wonen.

Als er drie kernideeën zijn die uit de gewestelijke conferenties onthouden moeten worden zijn dat **communicatie, samenwerking en anticipatie**. Deze drie pijlers omvatten de beste praktijken die zorgen voor een vlottere uitrol van breedband.

Communicatie staat centraal in de discussies en is van vitaal belang voor het succesvol implementeren van breedband, zowel intern (tussen gemeenten en operatoren) als met de verschillende belanghebbenden (inwoners, gewestelijke/federale autoriteiten, beleid). Doeltreffende communicatie kan worden verzekerd door het benoemen van een centrale contactpersonen bij de gemeente en bij de operator, door het organiseren van initiële informatieve vergaderingen voor de gemeenten en door een continue afstemming tussen de gemeente en de operator. Het is ook essentieel dat de gemeenten, de verschillende autoriteiten, de geïmpacteerd burgers en de operatoren in overeenstemming zijn met hun respectievelijke rechten en verplichtingen.

Samenwerking is het onmisbaar voor de uitrol van breedband. Deze uitrol is afhankelijk van meerdere actoren en verschillende niveaus van autoriteiten. Om de implementatie te vergemakkelijken en een goede verloop van de werkzaamheden te waarborgen, is een actieve samenwerking met organisaties zoals het BCO en andere belanghebbenden cruciaal. De samenwerking kan worden versterkt door het organiseren van regelmatige follow-upvergaderingen tussen de operatoren en de gemeenten, alsook het opzetten van

een gemeenschappelijk platform voor de uitwisseling van documenten. Dit laat toe om regels en procedures te harmoniseren voor gemeenten en operatoren, wat de samenwerking vergemakkelijkt.

Anticipatie is essentieel op juridisch, administratief en operationeel vlak om niet verrast te worden door mogelijke implicaties van de uitrol van breedband. Om beter vooruit te kunnen plannen dienen voorbereidende meetings georganiseerd te worden tussen operatoren en gemeenten.

9 Bijlagen

9.1 Slides van de conferenties van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Zie [bijlage A – Connect Brussels 2023](#)

9.2 Slides van de conferentie van het Waalse Gewest

Zie [bijlage B – Connect Wallonia 2023](#)

9.3 Slides van de conferentie van het Vlaamse Gewest

Zie [bijlage C – Samen glasvezel en infrastructuuruitdagingen verbinden in het openbaar domein 2023](#)

9.4 Samenvatting van de Beste Praktijken

Zie [bijlage D - Samenvattende tabel van de beste praktijken](#)